

SCHOOL OF BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES
AARHUS UNIVERSITET

Vintereksamen 2023/2024

Ordinær eksamen den 4. januar 2024 kl. 15:00 – 18:00

Skriftlig prøve i: 460162E013 Finansieringsret, CM(aud), 1. semester

Varighed: 3 timer

Hjælpemidler: Alle

Antal sider i rettevejledningen (incl. forsiden): 6

RETTEVEJLEDNING

Følgende rettevejledning er udarbejdet med henblik på, at eksaminanden kan danne sig et overblik over, hvad de korrekte løsninger af spørgsmålene er. Den er derfor ikke udtryk for en idealbesvarelse. Det bemærkes desuden, at der for hver eksaminand er tale om en konkret vurdering af, hvorvidt læringsmålene er opfyldt, og at der er tale om en helhedsvurdering, herunder hvorvidt der optræder grove fejl i besvarelsen. Særligt vægtet er evnen til at identificere opgavens problemstilling(er), til sikkert at argumentere for disses korrekte løsning med henvisninger til de relevante lovbestemmelser, juridiske principper og/eller retspraksis (modsat den blotte angivelse af den korrekte løsning), og til at formulere sig i et klart og juridisk korrekt sprog.

Spørgsmål 1: Giv en begrundet redegørelse for, hvem der kan gøre rettigheder gældende i Søren Smeds fordring (faktura nr. 1234) mod Karl Karlsen. Angiv – i givet fald – i hvilken rækkefølge.

Master Maskiner A/S har pant i fordringen betegnet faktura nr.1234 på 70.000 kr. mod Karl Karlsen. Master Maskiner A/S foretager denuntiationen den 1. februar 2023 og har dermed iagttaget sin sikringsakt, jf. GBL § 31. E-mailen opfylder således kravet om klarhed og identificerer den pantsatte fordring ved at angive, at Master Maskiner A/S har »opnået transport på Søren Smeds fordring på ham vedr. en ny metaltrappe, faktura nr. 1234, til sikkerhed«, og e-mailen må anses at være kommet frem. Master Maskiner A/S har først sikret sin ret og har herved førstprioritets sikkerhed for sit krav i fordringen.

Byens Bank A/S har ligeledes virksomhedspant i fordringen, jf. TL § 47 c, stk. 3, nr. 1. Virksomhedspantet er den 1. juni 2023 sikret ved tinglysning, jf. TL § 47 c, stk. 2, 1. pkt., og har som udgangspunkt anden prioritet i fordringen. Som udlægshaver orienterer Jerup Jern ApS samme dag Master Maskiner A/S og Byens Bank A/S om sit udlæg under henvisning til relevante regler. Jerup Jern ApS har således givet meddelelse om udlægget inden for 3-dagesfristen, jf. TL § 47 c, stk. 5, og meddelelsen indeholder identifikation af udlægshaver, skyldner og aktiver, samt må antages at indeholde oplysninger om, at udlægget er omfattet af TL § 47 c, stk. 5. I det omfang, at det er nødvendigt til fyldestgørelse af Jerup Jerns udlæg, trænges Byens Banks tinglyste

virksomhedspant følger ned i prioritet. Det bemærkes, at der ikke gælder et krav om god tro for udlægshaver, og at det i den forbindelse er irrelevant, at Jerup Jern ApS på forhånd kendte til Byens Bank og Master Maskiner A/S' rettigheder.

PENSUM:

Bent Iversen m.fl.: Panteret (5. udg. 2015) (herefter Panteret), s. 419 f. (TL § 47 c, stk. 3), s. 421 (GBL § 27), s. 432 ff. (TL § 47 c, stk. 5) og især s. 480-500 ff. (GBL § 31).

Spørgsmål 2: Giv en begrundet redegørelse for, hvem der kan gøre rettigheder gældende i drejebænken.

Master Maskiner A/S, som har solgt drejebænken, har hverken ejendomsforbehold eller pant i maskinen og kan derfor ikke gøre nogen ret gældende.

Byens Bank A/S' virksomhedspant omfatter alene simple fordringer, jf. TL § 47 c, stk. 3, nr. 1, og dermed ikke drejebænken.

Reel Realkredit A/S' panteret i den faste ejendom Smedely er behørigt tinglyst og dermed sikret i medfør af TL § 1. Drejebænken omfattes ikke af Reel Realkredit A/S' ret i medfør af TL § 38 om såkaldt standardtilbehør »indlagt i bygningen« til brug for denne; den kan ikke anvendes på ejendommen, hvis ejendommen overgår til anden anvendelse. I stedet finder TL § 37 anvendelse. Ejendommen er varigt indrettet med smedjevirkosomhed for øje, og drejebænken må betegnes som dertil hørende driftsinventar. Den befinder sig på virksomhedens ejendom og anvendes der. Reel Realkredit A/S' panteret omfatter derfor som udgangspunkt også drejebænken.

Søren Smeds salg af drejebænken til Let Leasing ApS sker som led i et sale and lease back-arrangement og kan ikke anses som en udskillelse ifølge en regelmæssig drift af den pågældende ejendom, jf. TL § 37, stk. 1, jf. også Søren Smeds oplysning til Let Leasing ApS om, at han ikke kan undvære drejebænken på smedeværkstedet. Let Leasing ekstingverer heller ikke Reel Realkredit A/S' pant, eftersom Søren Smed til Let Leasing ApS oplyser, at Reel Realkredit A/S allerede har pant i ejendommen, hvorfor Let Leasing ApS er i ond tro. I den forbindelse kan der henvises til den *utrykte Vestre Landsretsdom af 30. september 1981 (VI 486/1981)*, som er gengivet i Panteret s. 254; se også om leasing s. 258.

Det bemærkes, at der ikke er tale om et såkaldt lejekøb, der sidestilles med et ejendomsforbehold, jf. KAL § 4, nr. 16, 2. pkt., da det ikke er meningen, at Søren Smed atter skal være ejer af drejebænken ved leasingperiodens udløb.

PENSUM:

Panteret: s. 219 f. (TL §§ 37 og 38), s. 224-232 (TL § 38) og s. 238-258 (TL § 37).

Anders Ørgaard: Sikkerhed i løsøre (10. udg. 2020) (herefter Sikkerhed i løsøre): s.144 f. (lejekøb).

Spørgsmål 3: Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt Erik Elstrøm ved tvangsauktion kan bortsælge oliemaleriet.

Søren Smed har misligholdt betalingen af elregningen til Erik Elstrøm, som til sikkerhed herfor har opnået håndpant i oliemaleriet »Lysglimt«. Erik Elstrøm har iagttaget sikringsakten ved at foretage effektiv rådighedsberøvelse, men før han kan tage skridt til fyldestgørelse, skal han med en uges varsel ved anbefalet brev opfordre Søren Smed til at opfylde kravet, medmindre – hvilket intet i opgaveteksten indikerer – omgående salg er nødvendigt for at undgå eller begrænse et tab, jf. RPL § 538 a, stk. 2. Erik Elstrøms frist opfylder således ikke lovens krav for berettiget tvangsrealisation, hvorfor der ikke på baggrund af brevet af 28. december 2023 kan afholdes tvangsauktion over maleriet den 4. januar 2024.

PENSUM:

Panteret: s. 449-453 (håndpantssætningen af løsøre) og især s. 455-457 (RPL § 538 a).

Spørgsmål 4: Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt Fri Finans A/S er berettiget til at tilbagetage PC'en eller alternativt foretage udlæg i Søren Smeds øvrige aktiver.

Der er tale om en kreditaftale, idet der er ydet henstand med betalingen, jf. KAL § 4, nr. 3. Da PC'en hovedsageligt er bestemt til ikke-erhvervsmæssig brug, er der tale om en forbrugerkreditaftale i medfør af KAL § 1, stk. 1, og § 4, nr. 1 – også selvom den en sjælden gang anvendes erhvervsmæssigt, se *U 2014.3305 Ø*. Kreditaftalen er forbundet med kreditomkostninger og ikke omfattet af undtagelserne i KAL § 3. Kreditaftaleloven finder derfor anvendelse.

Der foreligger desuden et kreditkøb, jf. KAL § 4, nr. 15, litra b, dvs. et oprindeligt trepartsforhold. Af opgaveteksten fremgår det, at Fri Finans A/S er GiGA A/S' faste samarbejdspartner, samt at ekspedienten fremviser brochurer og på baggrund af Søren Smeds oplysninger udfylder og indsender det elektroniske låneansøgningskema til Fri Finans A/S. Beskrivelsen stemmer overens med *U 1995.192 H*, hvor der var tale om et oprindeligt trepartsforhold.

Der er med den nødvendige klarhed taget et ejendomsforbehold, idet sælger ifølge aftalevilkårene har »forbeholdt sig ejendomsretten til den solgte«, hvor PC'en endvidere nøje er specificeret. Ejendomsforbeholdet er gyldigt, da betingelserne herfor i KAL § 34, stk. 1, nr. 1-4, er opfyldt: Ejendomsforbeholdet er aftalt inden overgivelsen af PC'en til Søren Smed, det samlede beløb, der skal betales, overstiger 2.000 kr., og lånebeløbet er ikke variabelt. GiGA A/S har modtaget 2.499 kr. i udbetaling, hvilket udgør mindst 20 procent af kontantprisen på 11.999 kr., hvorved kravet herom i forbrugerkøb er opfyldt.

Fri Finans A/S har erhvervet GiGA A/S' sælgerrettigheder, herunder ejendomsforbeholdet, og er berettiget til at gøre ejendomsforbeholdet gældende og kræve tilbagetagelse af PC'en den 4. januar 2024, da betingelserne for kvalificeret misligholdelse i KAL § 29 er opfyldt.

Fri Finans A/S kan som udgangspunkt ikke foretage udlæg i Søren Smeds øvrige aktiver, jf. KAL § 35; heller ikke hvis PC'ens værdi måtte være mindre end restfordringen. I opgaveteksten er der således intet belæg for at anvende undtagelserne i KAL § 41-42. Eksaminanden bør – under inddragelse af Søren Smeds forklaring – dog overveje, hvorvidt KAL § 36, stk. 3, finder anvendelse, da det kan argumenteres for, at PC'en er omfattet af transgbeneficiet i RPL § 509, stk. 1. Selvom mest taler for, at PC'en ikke er omfattet af transgbeneficiet, er resultatet ikke afgørende.

Eksaminanden bør slutteligt angive, at fogedretten kan udsætte forretningen, hvis det må antages, at forbrugeren er kommet i forbigående økonomiske vanskeligheder, jf. KAL § 46, 1. pkt.

PENSUM:

Sikkerhed i løsøre: s. 134 f. (forbrugerbegrebet), s. 140-144 (ejendomsforbehold), s. 149 f. (KAL § 29), s. 151 (KAL § 35, § 38 og § 46) og s. 154-156 (KAL § 4, nr. 15, 2. pkt.).

Spørgsmål 5: Giv en begrundet redegørelse for følgende:

a) I hvilket omfang kan kautionsforpligtelsen gøres gældende over for Anne Arnesen?

Da Anne Arnesen kautionerer for prompte betaling, er der tale om selvskyldnerkaution, hvorved det deklaratoriske udgangspunkt om simpel kaution fraviges. Ydelsestiden er kommet, da Karl Karlsen har misligholdt sin betalingspligt den 2. januar 2024.

Der er tale om privat kaution (kaution uden for erhvervsforhold), da der ikke er en erhvervsmæssig relation mellem hovedmanden Karl Karlsen og kautionisten Anne Arnesen. Da kreditor ikke er et pengeinstitut, finder FVL § 48 ikke anvendelse og ej heller FVL § 48, stk. 10, hvorefter en aftale om kautionsforpligtelse kan tilsidesættes helt eller delvis, hvis den står i misforhold til kautionistens økonomi. I almindelighed må kautionisten være nærmest til at bære risikoen for egne individuelle forhold. Eksaminanden kan i den forbindelse overveje, hvorvidt AFTL § 36, vil kunne finde anvendelse på situationen. Selvom Anne Arnesen er en uformuende cand.merc.-studerende på 5. år af studiet, og Søren Smed har fundet kautionen bedre end ingenting, synes kautionistens nuværende, beskedne betalingsevne næppe i sig selv at begrunde en tilsidesættelse af kautionsforpligtelsen ud fra betragtninger om ugyldighed efter AFTL § 36.

b) Hvor stort et krav kan Anne Arnesen gøre gældende mod Karl Karlsen, hvis hun betaler 70.000 kr.? – Ved besvarelsen ses bort fra eventuelle renter.

Spørgsmålet er, hvor stort et regreskrav Anne Arnesen får mod Karl Karlsen.

Da Anne Arnesen indtræder i Søren Smeds ret mod Karl Karlsen (subrogation) ved at indfri fordringen, får hun ikke bedre ret end Søren Smed. Karl Karlsen vil således kunne gøre sin indsigelse om mangler ved Søren Smeds arbejde svarende til 20.000 kr. gældende over for Anne Arnesen, som har kendskab til indsigelsen. Hendes regreskrav er derfor 50.000 kr. (70.000 kr. - 20.000 kr.).

PENSUM:

Hans Viggo Godsk Pedersen: Kaution (12. udgave 2022) (herefter Kaution) s. 19 (kaution uden for erhvervsforhold), s. 25-29 (AFTL §§ 36 og 38 c), s. 31 f. (kautionistens egne forhold), s. 36 og 40 f. (selvskyldner kaution) og s. 109-12 (regres).